

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din București
1.2. Facultatea	ISTORIE
1.3. Departamentul	Istorie antică, Arheologie și Istoria Artei
1.4. Domeniul de studii	RISE
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Relații Internaționale și Studii Europene

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Originile civilizației europene: Cultură și Polis în Grecia clasică				
2.2. Titularul activităților de curs	Asist. dr. Mihaela Marcu				
2.3. Titularul activităților de seminar	Asist. dr. Mihaela Marcu				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul		2.6. Tipul de evaluare	E
2.7. Regimul disciplinei					Op.

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	3.2. Din care Curs	2	3.3. Seminar	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	3.5. Din care Curs	28	3.6. Seminar	14
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutorat					
Alte activități					
3.7. Total ore de studiu individual					33
3.8. Total ore pe semestru					75
3.9. Număr de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală cu proiecție multimedia.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Seminarul va fi însoțit de o clasă virtuală pe <i>google classroom</i> unde înscrierea studenților este obligatorie!

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	C2 - Studentul/Absolventul recunoaște, alege și utilizează metode și tehnici de cercetare pentru realizarea unui studiu C4 - Studentul/Absolventul recunoaște, analizează și explică sistemele de guvernare, metodologia de analiză a activității și comportamentului politic, teoria și practica de influențare a oamenilor și de dobândire a guvernării. C5 - Studentul/Absolventul recunoaște, analizează și explică metoda, procesul și studiul de influențare a oamenilor, de dobândire a controlului asupra unei comunități
-------------------	--

	sau a unei societăți, precum și repartizarea puterilor în cadrul unei comunități și între societăți. C7 - Studentul/Absolventul recunoaște, analizează și explică diversele ideologii politice care reprezintă un set de idei, principii, simboluri, mituri și doctrine etice, care sunt urmate de indivizi, grupuri, clase sau instituții și oferă o explicație cu privire la modul în care ar trebui să funcționeze o societate.
Aptitudini	A1 - Studentul/Absolventul se angajează în conceperea sau crearea de noi cunoștințe prin formularea de întrebări în legătură cu cercetarea, prin cercetarea, îmbunătățirea sau dezvoltarea de concepte, teorii, modele, tehnici, instrumente, software sau metode operaționale și prin utilizarea de metode și tehnici științifice. A2 - Studentul/Absolventul aplică metode și tehnici științifice pentru investigarea fenomenelor, dobândind noi cunoștințe sau corectând și integrând cunoștințele anterioare. A5 - Studentul/Absolventul dezvoltă și demonstrează cunoașterea aprofundată și înțelegerea complexă a unui anumit domeniu de cercetare, inclusiv a cercetării responsabile, a principiilor etice și de integritate științifică în materie de cercetare, respectul vieții private și a cerințelor RGPD, legate de activitățile de cercetare dintr-o anumită disciplină.
Responsabilitate și autonomie	R1: Studentul/Absolventul analizează în mod eficace, regulat și sistematic propriile acțiuni, performanțe și atitudini și face ajustările necesare, căutând oportunități de dezvoltare profesională pentru a elimina lacunele în materie de cunoștințe și practici în domeniile identificate. R2: Studentul/Absolventul tratează feedbackul negativ din partea celorlalți și reacționează în mod deschis la critici, încercând să identifice domeniile în care se pot aduce îmbunătățiri. R3: Studentul/Absolventul identifică, prin apel la gândirea critică, punctele tari și punctele slabe ale soluțiilor alternative, concluziilor sau abordărilor problemelor. R4: Studentul/Absolventul pronunță și apără hotărâri pe baza dovezilor interne și a criteriilor externe. Evaluează critic credibilitatea și fiabilitatea informațiilor înainte de a le utiliza sau de a le transmite altora. Dezvoltă o gândire independentă și critică. R5: Studentul/Absolventul lucrează cu încredere în cadrul unui grup, fiecare făcându-și partea lui în serviciul întregului. R6: Studentul/Absolventul vorbește într-un mod structurat, deliberat și față în față cu un grup de ascultători pentru a-i informa sau influența. R7: Studentul/Absolventul este în măsură să evalueze și să analizeze informațiile și sursele acestora. Studentul/Absolventul demonstrează capacitate de a accesa și de a avea o înțelegere critică atât a formelor tradiționale, cât și a celor noi de mass-media, precum și a rolului și funcției acestora în societățile democratice.

7. Conținuturi

7.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în studiul istoriei Greciei antice. Geografie și cronologie. Surse și probleme istoriografice.	Prelegere, prezentare multimedia, dezbatere	
2. Definiția conceptului de polis. Formele de putere – oligarhii aristocratice (Corint, Sparta, Atena). Criza agrară și legislații – Solon și reformele soloniene.	"	
3. Instituțiile soloniene și cultura aristocratică - lupta între grupările aristocratice. Tirania – trăsături generale; Pisistrate – imaginea tiranului. Tiranoctonii și actul fondator al regimului democratic.	"	
4. Originile democrației ateniene. Instituțiile soloniene și reforma lui Clistene. Regimul isonomic – context politic și social; principalele magistraturi.	"	

5. Atena secolului al V-lea î. Hr. – imaginea unei democrații directe ideale. Funcționarea regimului democratic: <i>demosul, isonomia, isegoria</i> și <i>ostracismul</i> .	"	
6. Războaiele medice – grecii și Imperiul persan. Cetățile grecești din Asia Mică și cucerirea lydiană; dominația persană. Originile războaielor medice – revolta ioniană. Primul război medic – bătălia de la Marathon. Atena putere maritimă: Temistocle și Aristide. Al doilea război medic – bătălia de la Salamina.	"	
7. Liga de la Delos și supremația ateniană - hegemonie și democrație. Reforme democratice și personalități politice: Aristide, Efialte, Cimon și Pericles.	"	
8. Pericles și "strălucirea ateniană". Afirmarea puterii ateniene și funcționarea imperiului atenian. Alianțe și confruntări între cetățile grecești.	"	
9. O cultură democratică: Acropola ateniană; sanctuare și temple – Parthenon, Erecheion, Propylee. Cultele panelenice – Sărbătoarea Marilor Panathenee și Marile Dionysii.	"	
10. O cultură ateniană: Nașterea tragediei - teatrul, instituție civică.	"	
11. Viața socială – societate și economie; cetățeni, meteci, sclavi; diferite activități economice – meșteșugari, sculptori, comercianți, etc.	"	
12. Războiul Pelopenesiatic – origini, forțe combatante; Războiul Arhidamic, Pacea lui Nicias, Cleon, Nicias și Alcibiade. Consecințe. Tucidide și Războiul Peloponesiatic.	"	
13. Sfârșitul hegemoniilor clasice. Regimul celor 400; Regimul celor 30 de tirani.	"	
14. Apogeul spartiat; revanșa tebană. La frontierele elenismului în Pontul Euxin, Sicilia și Magna Grecia.	"	

Bibliografie:

- CHAMOUX, Fr., *Civilizatia greacă în epoca arhaică și clasică*, București, 1985.
- PETRE, Z., *Civilizatia greacă și originile democrației*, București, 1993.
- VERNANT, J. P., *Originile gândirii grecești*, București, 1995.
- WILL, Ed., *Le monde Grec et l'Orient*, Paris, 1972.
- BOARDMAN, J., HAMMOND, N. G. L., LEWIS, D. M. & OSTWALD, M., *The Cambridge Ancient History. Persia, Greece and the Western Mediterranean c. 525 to 479 B. C.* vol. IV, 2nd ed, Cambridge University Press, 2008.
- FORNARA, Ch. W. & Samons, L. J., *Athens from Cleisthenes to Pericles*, University of California Press, 1991.
- FARRAR, C., *The Origins of democratic thinking. The invention of politics in classical Athens*, Cambridge University Press, 1988.
- MILES, D., *Tragedy in Athens. Performance space and theatrical meaning*, Cambridge University Press, 1997.

7.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Regimul isonomic atenian după Clistene: Politeia și Polis; Cetățeni și participare – privilegiile și obligațiile cetățenilor; Magistraturile – instrument democratic. <i>Atimie</i> și <i>ostracism</i> . Reforma clisteniană: noua arhitectură civică: <i>Ecclesia</i> , <i>Boule</i> ; <i>Areopagul</i> ; <i>Heliia</i> – justiție și politică în Atena (sec. V – IV î. Hr.). Spațiul civic: sferă publică / sferă privată. Criticile democrației	Dezbateri, exerciții individuale și în echipă, expuneri individuale pe teme prestabilite	
2. Războaiele medice și afirmarea puterii ateniene: idealul hoplitic; Război și Agon - limitele solidarității; Funeralii publice în Atena; Jurământul de la Plateea și importanța lui.	"	
3. Teatrul și rolul său civic; Nașterea tragediei – un alt tip de discurs în Atena clasică; Cultul lui Dionysos și cetatea; Tragedie și retorică; Comedie și retorică; Imaginar politic în comediile lui Aristofan (<i>Adunarea Femeilor</i> , <i>Cavalerii</i> , <i>Broaștele</i>).	"	
4. Liga de la Delos: organizare financiară; dominația politică și maritimă ateniană; cleruhiile; <i>Arche</i> și ideologia civică ateniană în cadrul ligii. Funcționarea regimului isonomic – Efialte și epoca radicală a regimului democratic. De la Liga de la Delos la Imperiul Atenian: constituirea și organizarea imperiului. Imperialismul atenian în opera lui Tucidide; Pericles	"	

	și Atena – discursuri și realități ateniene; "strălucirea ateniană": arhitectura (Friza ionică a Parthenonului și propaganda ateniană).		
5.	Viața socială și activități profesionale – meșteșugari; comercianți, artizani; metecii – "specialiști" în serviciul demosului. Slavii publici și experții – statutul de <i>demosios</i> . Endogamia civică – statutul femeii, aspecte juridice și ritualice ale căsătoriei.	"	
6.	Războiul Peloponesiac: originile războiului; conflictul; Pacea lui Nicias; consecințele. Sistemul de alianțe și relațiile dintre poleis.	"	
7.	Impactul războiului asupra societății: expediția celor 10 000; crizele din 411 și 404; Oratori și canoanele oratoriei attice; Democrație și demagogie – Cleon, paradigma demagogului. Procesul lui Socrate și impactul politic în Atena secolului al IV-lea î. Hr.	"	
Bibliografie: • FORSDYKE, S., <i>Exile, Ostracism and Democracy. The Politics Expulsion in Ancient Greece</i>, Princeton University Press, 2005. RAAFLAUB, K., OBER, J. & WALLACE, R., <i>Origins of Democracy in Ancient Greece</i>, University of California Press, 2008. • TAYLOR, M., <i>Thucydides, Pericles, and the Idea of Athens in the Peloponnesian War</i>, Cambridge University Press, 2010. • JONES, N. F., <i>Politics and Society in Ancient Greece</i>, London, 2008.			

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile predate-evaluate au menirea de a crea un spirit critic, să producă cunoașterea dinamicii sociale și analiza sistemelor politice.

9. Evaluare

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	Pentru a finaliza cursul, studenții trebuie, obligatoriu, să realizeze toate activitățile prevăzute. La proba finală, eseu argumentativ, lucrarea scrisă trebuie să răspundă următoarelor criterii: structurarea argumentării și a textului; calitatea redactării și a expimării, adaptată exigențelor disciplinei. Capacitatea de a utiliza corect vocabularul istoric, precum și a celui legat de viața politică și socială a polis-urilor grecești. Utilizarea unui limbaj academic, calitatea științifică a prezentărilor sub aspectul conținuturilor, a vocabularului specific domeniului și coerența construcțiilor. Nerespectarea normelor gramaticale, folosirea AI și lipsa de coerență logică vor fi penalizate cu maximum 20%.	Evaluarea este realizată pe parcursul semestrului prin probele indicate: proba scrisă - eseu argumentativ.	50 %
9.5. Seminar	Pentru prezentarea power-point-ului din cadrul seminarului va fi evaluată capacitatea de a structura o prezentare orală pe o temă dată, abilitățile de căutare a informației și calitatea ei; capacitatea de sinteză. Activitate seminar	Evaluare de parcurs – prezentare orală pe suport power-point la seminar.	40 %
Standard minimum de performanță	Prezența minimă: 60%. Definirea conceptelor politice și instituționale ale regimului democratic atenian		
- pentru a facilita luarea notițelor de curs, o prezentare power-point <i>incompletă</i> va fi afișată înainte de fiecare întâlnire pentru a avea posibilitatea să parcurgeți deja capitolele din suportul de curs și de a pune întrebări în intervalul de timp alocat acestora în cadrul cursului.			

- în **google classroom** vor fi depuse documente suplimentare care pot ajuta studenții în procesul de învățare.

Data Completării		Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar		
29.09.2025					
Data avizării departament	în 01.10.2025		Semnătura Departament	Directorului	de